

Legal Update

ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ЛОБІЮВАННЯ" У ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ

Чи необхідні зміни внутрішніх процесів для виконання вимог Закону?

Самопредставництво юридичної особи і вплив на прийняття нормативно-правових актів підлягає обов'язковій реєстрації в Реєстрі прозорості.¹

■ Юридична особа реєструється та зазначає відомості про відповідних працівників, які мають право здійснювати лобістську діяльність (комунікувати, впливати) від її імені (GR-менеджерів)²

■ Звітність також подає тільки юридична особа, зокрема, за працівників, внесених до Реєстру, які здійснювали лобістську діяльність від імені Компанії

■ Відповідальність несе керівник Компанії

Чи необхідні зміни внутрішніх процесів для виконання вимог закону?

Закон не передбачає необхідності визначення статусу фахівця GR в трудових договорах та/або посадових інструкціях таких працівників або інших внутрішніх документах компанії/підприємства.

Однак для уникнення спірних питань у майбутньому та розуміння працівниками обмежень та відповідальності, які передбачені Законом, доцільно передбачати відповідні норми в трудових договорах та/або посадових інструкціях

таких працівників або інших внутрішніх документах компанії/підприємства.

Чи необхідно переоформлювати вже укладені цивільно-правові договори, які стосуються лобістської діяльності?

Договори, попередньо укладені з юридичними/адвокатськими компаніями щодо консультаційних послуг (лобіювання), мають бути обов'язково замінені на договори лобіювання та відокремлені від основної юридичної/адвокатської діяльності.

Чи має право адвокат здійснювати лобіювання?

Закон не замінює норми законів України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", "Про безоплатну правничу допомогу", тощо з обмеженнями щодо відкритості.

При здійсненні лобістської діяльності адвокат зобов'язаний сепарувати адвокатську діяльність від лобістської та укладати окремі договори.

Чи є публічні консультації лобізмом?

Публічні консультації не є лобізмом у розумінні цього Закону (ст. 3). Не є лобіюванням також участь заінтересованих сторін у громадському обговоренні проєктів нормативно-правових актів або публічних консультаціях щодо проєктів нормативно-правових актів,

¹ Мається на увазі не просто лист чи звернення до представника влади чи державного/місцевого органу влади (це не лобіювання), а системне застосування методів лобіювання (постійна робота, зустрічі, звернення, подання тощо)

² Працівник, що здійснює певну аналітичну роботу, в тому числі з регуляторної діяльності, будує моделі та зв'язки, не вступає в контакти, не здійснює комунікації, не вчиняє спроб впливу на суб'єкта нормотворчої діяльності або правотворчої ініціативи, - він не здійснює лобіювання

Працівник (GR), що додатково здійснює вплив, фактично стає представником юридичної особи і здійснює лобіювання. Він буде вважатися суб'єктом лобіювання і має бути зареєстрований.

АНК
Deutsch-Ukrainische
Industrie- und Handelskammer
Німецько-Українська
промислово-торговельна палата

крім випадків, коли така участь здійснюється суб'єктом лобювання відповідно до договору про надання послуг з лобювання.

Надання письмових пропозицій, в тому числі й до проектів нормативно-правових актів, або іншим можливим шляхом, не є лобізмом.

Письмові звернення із запитом до органів влади або окремих посадових осіб також не являються лобізмом.

На які нормативно-правові акти розповсюджуються норми закону?

Дія Закону розповсюджується не тільки на нормативно-правові акти у вигляді законопроектів (приймаються ВРУ), а і на всю систему державного (публічного) управління – нормативно-правові акти на рівні:

- КМУ,
- окремих міністерств та відомств,
- місцевому рівні,
- проекти рішень міськрад, облрад тощо.

Чи впливає закон на стосунки з організаціями, які здійснюють адвокацію прав і інтересів бізнесу?

Не є лобістською діяльністю та не містить всіх ознак лобювання (п. 2 ст. 3 Закону):

діяльність громадських об'єднань (ГО), інших неприбуткових підприємств, установ та організацій, що спрямована на вплив (спробу впливу) на суб'єктів владних повноважень (органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, юридичні особи публічного права, наділені владними повноваженнями, їх посадових осіб) з метою прийняття або утримання від прийняття такими суб'єктами рішень, що віднесені до їхніх повноважень, крім випадків, якщо така діяльність стосується комерційних інтересів.³

³ Діяльність ГО, спрямована на здійснення впливу на суб'єкт правотворчої діяльності щодо прийняття (видання) НПА, внесення до нього змін, втрати чинності (скасування) НПА з метою отримання комерційного інтересу, є лобістською діяльністю, яка має керуватись вимогами Закону.

Чи може набуття статусу суб'єкта лобювання призвести до перевірок з боку антикорупційних органів?

НАЗК здійснює моніторинг дотримання вимог законодавства з питань лобювання у межах повноважень та на підставах, визначених цим Законом та ЗУ "Про запобігання корупції" (ст. 18 Закону).

НАЗК здійснює моніторинг дотримання вимог законодавства з питань лобювання:

- на підставі інформації, отриманої від об'єктів лобювання, фізичних та юридичних осіб, а також із медіа та інших відкритих джерел, яка містить відомості про невідповідність діяльності суб'єкта лобювання вимогам цього Закону;
- з додержанням законодавства про захист персональних даних, без надмірного втручання у діяльність суб'єктів лобювання.

НАЗК невідкладно повідомляє суб'єкту лобювання про початок здійснення стосовно нього моніторингу та протягом п'яти днів з дня його завершення про результати.

Чи потрібно звітувати, якщо зустріч з об'єктом лобювання відбувалась з іншого питання?

Звіт щодо лобювання має містити відомості про предмет лобювання, об'єкт лобювання в розрізі сфер лобювання, а також зустрічі та спілкування з об'єктами лобювання (п. 3 ст. 17 Закону).

Тобто звіти надаються окремо щодо кожного предмета лобювання – нормативно-правового акту, в т.ч. щодо тих, із ким відбувається комунікація щодо цих актів.

Якщо зустріч відбувається з посадовою особою, але не стосується предмету лобювання та жодним чином не пов'язана з нормативно-правовим актом і впливом на його прийняття/скасування/внесення змін, про неї немає необхідності звітувати.

ЯРЕМА КОВАЛІВ,
ПАРТНЕР,
ЮФ INTEGRITES

